

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-739

16.10.2023

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Skade på gravemaskin under bruk – unntatt som følge av varetektsklausul?

Sikrede, en sprengningsentreprenør, hadde et oppdrag på en byggetomt hvor skadelidte, en maskinentreprenør, også utførte arbeider. I forbindelse med at sikrede skulle flytte noen sprengningsmatter, benyttet én av sikredes ansatte skadelidtes gravemaskin. Under flyttingen oppstod det skader på førerhuset til gravemaskinen. Skaden ble meldt inn under sikredes ansvarsforsikring. Foretaket avslo å dekke kravet under henvisning til at skaden ikke var omfattet av ansvarsforsikringen. Foretaket viste til at det i forsikringsvilkårene var gjort unntak for skader på lånt, leid eller besittet motorvogn. Ifølge foretaket var det mest sannsynlige forholdet at sikrede fikk låne maskinen. Skadelidte fastholdt at foretaket pliktet å dekke skadene på gravemaskinen under sikredes ansvarsforsikring og bestred at unntaket for motorvogn som var leiet/lånt kunne påberopes i saken. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 577 892,75 eks. mva.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om If Skadeforsikring NUF (foretaket) er ansvarlig for skader på gravemaskinen til T. (skadelidte) under skadevolder T.F. AS (sikrede) sin ansvarsforsikring.

Det fremgår av vilkårene at ansvarsforsikringen dekker sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som konstateres i forsikringstiden, og som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset. Av vilkårenes pkt. 4.1 fremgår følgende:

4.1 Bedriftsansvar

Bedriftsansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. kap 5 "Forsikringens omfang", som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset,...

(...)

Under vilkårenes pkt. 5.2.2.17 fremgår det at forsikringen ikke dekker ansvar for skade på ting som sikrede har i sin varetekt:

5.2.2.17 Gjenstander sikrede har i sin varetekt

Forsikringen omfatter ikke skade på eller tap av følgende ting som sikrede leier, låner eller besitter:

motorvogn jf. BAL. § 3,

luftfartøy,

båter og skip,

penger og verdipapirer,

flyttegods, eller
oppdragsgivers nøkler.

T. parkerte sin gravemaskin på en byggetomt hvor både skadevolder og skadelidte utførte arbeider. Skadevolder hadde i oppdrag å utføre sprengningsarbeid, mens skadelidte var leid inn for å bistå med maskinarbeid. Ifølge skadelidte ble maskinen parkert og forsvarlig låst på tomten den 11.8.22.

Den 12.8.22 oppstod det en skade på gravemaskinen. Skadelidte meldte skaden under egen kaskoforsikring, som avsto å dekke skaden. Skaden ble deretter meldt under sikredes ansvarsforsikring med forklaring fra sikrede:

En av mine ansatte har brukt en maskin til å losse matter. Og vært borti førerhuset på den. Det førte til knust bakrute. Men maskineier mener hele hytta må skiftes. Jeg legger ved e post fra maskineier, og de vedlegg som er.

Sikrede innga senere en nærmere forklaring til foretaket:

Vi driver kun med sprengingsarbeid. Og var leid inn for dette på det nevnte oppdraget. Rutinen er at oppdragsiver stiller med maskin og fører. Og utfører deknings-arbeidet for sprenging med maskin. Våre priser er ikke omfattet av dette arbeidet. Skaden oppsto før selve jobben var startet. Vi kjørte inn boremaskinen og sprengnings mattene denne dagen. Denne skaden oppsto, da maskineieren skulle har fri da vi kom med mattene. Og ga beskjed til oss at vi måtte handtere Sprengnings-mattene selv. Som vi kjørte inn til oppdragsstedet

Han forklarte så hvor han la nøklene.

For å unngå at mattene ble liggende i veien. Måtte en bruke gravemaskinen til å flytte den. (...) bad oss om å gjøre jobben selv. Ha forklarte hvor nøklene lå. Utsagnet om at han ikke har lånt den ut til (...) kjenner jeg ikke bakgrunnen for. Og stiller meg undrende til dette. Tvert i mot sa han "dere" når han snakket om å handtere mattene. Når det gjelder takst fra Ly, har jeg etterlyst dette, fra (...), uten å få svar. Jeg har ikke sett noen som helst dokumentasjon. Heller ikke, at dette ikke dekkes av maskinens kasko forsikring. Selv finner jeg det svært underlig at en knust rute skal føre til totalskade på en førerhytte på en gravemaskin.

I korrespondanse mellom foretaket og skadelidte den 12.9.22 skrev skadelidte at:

Viser til deres henvendelse angående sak 22.XXX.

Som avtalt i dag med (...), sendes avslag fra min forsikring og foreløpig takst fra (...) til dere. Da taksten kun omhandler maskinens hytte som måtte haste bestilles, får dere en tilleggstakst når denne foreligger på karosseri som hytten har skadet i sammenstøt. Det endelige skadeomfanget kan ikke gis, før maskin står på verksted og hytten og karosseri er demontert. Som nevnt i skademelding, er også mottaker til maskinstyring forskjøvet.

Sammen med meldingen oversendte skadelidte et tilbud fra M. AS hvor det bl.a. fremgikk at det var skade på "hytte". De totale kostnadene for reparasjon var kr 577 892,75 eks. mva.

Foretaket avsto å dekke kravet under henvisning til at skaden ikke var omfattet av ansvarsforsikringen.

Skadelidte fremmet klage mot foretaket 17.10.22. I klagen anførte skadelidte at skadevolder var erstatningsansvarlig etter skadeserstatningsloven § 2-1 for skadene på maskinen.

Foretaket fastholdt sitt avslag i e-post av 4.11.22. Bakgrunnen var at det i forsikringsvilkårene pkt. 5.2.2.17 var gjort unntak for skader på lånt, leid eller besittet motorvogn. Ifølge foretaket var det mest sannsynlige forholdet at skadevolder fikk låne maskinen. Foretaket viste avslutningsvis til at man ikke får bedre rett etter vilkårene ved å urettmessig låne en motorvogn.

Saken ble klaget inn for sekretariatet for Finansklagenemnda. I anledning klagesaken fremla skadelidte henleggelsesbeslutning fra statsadvokatembetet vedrørende anmeldelse for skadeverk

og ulovlig bruk av en annens maskiner.

Videre fremla skadelidte en e-post fra oppdragsgiver hvor oppdragsgiver vurderte hendelsen slik:

Det er kjørt ut 48 lass med masser, inkl sprengtstein i fra denne tomte totalt. Som dine egne bilder viser, så var det svært god plass for å få tippet av sprengningsmatter, inne på det området som lastebilene har brukt til å snu, før opplasting av masser. Jeg kan ikke se noen grunn til at ikke (...) skulle klare å tippe av mattene direkte på denne plassen, og jeg kan heller ikke se noen grunn til at dem skulle bruke maskin for å håndtere mattene etter at dem var tippet av, all den tid dem ikke skulle sprengte denne dagen.

Min mening i denne saken er at (...) har brukt maskin til å flytte matter, og dem har ikke hatt tilstrekkelig kompetanse, og/eller ikke vært tilstrekkelig aktsom når dette har blitt gjort, slik at dem har (påført maskinen stor skade i form av at hele hytta er skjev. Jeg var selv og befarte denne skaden noen ' dager etter at det var skjedd, og ut ifra mitt synspunkt, så er det er ikke tvil om hva som har forårsaket skaden.

Vedr. spørsmål om nøkkel, så kan jeg bekrefte at (...) har kjøpt en tilsvarende maskin hos oss, som han fortsatt er i besittelse av. Denne maskinen har nøkkel som passer i (...) sin.

Jeg er meget forundret over at denne saken i det hele tatt er gjenstand for diskusjon. Min klare mening er at skadevolder er skyld i skaden, og selvfølgelig bør bli stilt til erstatningsansvar for dette

Skadelidte krever at foretaket dekker skade på maskin under skadevolders ansvarsforsikring. Det foreligger ansvarsgrunnlag iht. skadeerstatningsloven § 2-1, ved at skaden er oppstått som følge av utvist uaktsomhet fra ansatt hos sikrede.

Under enhver omstendighet bestrides det at skaden er unntatt fra dekning etter vilkårenes unntak for skader voldt på ting som sikrede leier, låner eller besitter. Det er foretaket som har bevisbyrden for at et unntak i vilkårene kommer til anvendelse, herunder at den aktuelle maskin var lånt av sikrede, etter tillatelse fra skadelidte. Det er ikke godtgjort at sikrede skulle ha noe grunnlag for å låne maskinen. Det er klart at sikrede ikke leide aktuelle gravemaskin. Når det gjelder "låner" eller "besitter", ligger det i dette en forutsetning om samtykke/tillatelse fra eier. Det er klart at sikrede i dette tilfellet uten samtykke fra rettmessig eier, tilegnet seg nøkkelen til aktuelle maskin, og tok denne i bruk uten samtykke. Det var aldri gitt tillatelse fra skadelidte til bruk. Ansatt hos sikrede har uten samtykke fra rettmessig eier, tilegnet seg nøkkelen til gravemaskinen, tatt denne i bruk og ved utvist uaktsomhet påført den store skader.

Forsikringsforetaket bestrider at skaden er dekket under ansvarsforsikringen til sikrede og anfører at unntaket i vilkårene pkt. 5.2.2.17 kommer til anvendelse. Forsikringen dekker ikke skade på motorvogn etter bal. § 3, som sikrede leier, låner eller besitter. I unntaket stilles det ikke krav til at det skal foreligge en formell leie/låneavtale. Det er tilstrekkelig at gravemaskinen er lånt eller i sikredes besittelse når den skades. Det har heller ikke betydning for unntaket om motorvognen er rettmessig lånt eller ikke. Samfunnsmessige hensyn taler mot å tolke inn en utvidelse av forsikringsdekningen slik at den likevel skal dekke denne type skader hvis sikrede ulovlig låner en motorvogn.

Etter foretakets oppfatning kan det ikke være tvil om at skade på en gravemaskin som sikrede leier, låner eller besitter er unntatt etter vilkårenes pkt. 5.2.2.17. At skadelidte etter skaden bestrider at det var gitt tillatelse til lånet, er uten betydning. Skadene er ikke dekket av forsikringen uavhengig av om det foreligger ansvar for sikrede eller ikke.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går

utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Skadelidte anfører at sikrede er ansvarlig for skader etter skl. § 2-1, i tråd med innhentet takst. Det vedlagte tilbudet fra M. AS sier ingenting om årsakssammenheng mellom sikredes eventuelle uaktsomme opptreden og de skadene som foreligger. At det fremgår at det er "skade på hytte" (førerhuset på maskinen) er ikke tilstrekkelig for å fastslå årsakssammenheng mellom en eventuell uaktsom opptreden fra sikredes side og de omfattende skadene.

Sikrede har erkjent at det knuste en bakrute, men bestrider at det har noe å gjøre med de øvrige skadene. De fremlagte bevis består hovedsakelig av vitneutsagn. Disse bevisene bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling. Det er også uklart for nemnda om skadelidte lånte bort gravemaskinen til sikrede slik at varetektsunntaket kommer til anvendelse. Også dette spørsmålet bør belyses med muntlige forklaringer.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).